

ด่วนที่สุด

ที่ ยธ ๐๔๐๖/๕๓๕๘

กระทรวงยุติธรรม

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ

อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ชั้น ๘

ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง

เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๑๐

๒๖ สิงหาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรอนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี

๒. ร่างพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

๓. แผ่น CD - R ข้อมูล จำนวน ๑ แผ่น

ตามที่กระทรวงยุติธรรม ได้เสนอแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. มาแล้วฉบับหนึ่ง ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้เห็นชอบในร่างดังกล่าวแล้วเมื่อวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๘ นั้น กระทรวงยุติธรรมขอเรียนเพิ่มเติมว่า ได้มอบหมายให้กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพจัดทำร่างแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เกี่ยวกับการแจ้งสิทธิผู้เสียหายตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ.๒๕๕๔ เพื่อแจ้งสิทธิการได้รับความช่วยเหลือเยียวยาจากรัฐ โดยกรมคุ้มครองสิทธิฯ ได้ดำเนินการจัดทำร่างตามนโยบายดังกล่าวแล้ว และนำเสนอต่อคณะกรรมการพิจารณา ร่างกฎหมายของกระทรวงยุติธรรมพิจารณาเห็นว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเป็นกฎหมายกลาง หากมีความจำเป็นต้องแจ้งสิทธิผู้เสียหายในประเด็นเดียว เห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมในพระราชบัญญัติฯ ซึ่งเป็นกฎหมายเฉพาะจะเหมาะสมกว่า

ในการนี้ กระทรวงยุติธรรมขอเสนอเรื่อง ร่างพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๒)

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

ด้วยพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ.๒๕๕๔ กำหนดให้การช่วยเหลือแก่บุคคลซึ่งได้รับความเสียหายเนื่องจากการกระทำความผิดอาญาของผู้อื่น โดยตนเองมิได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดนั้น รวมทั้งบุคคลซึ่งตกเป็นจำเลยในคดีอาญา ถูกคุมขังระหว่างการพิจารณาคดี และปรากฏตามคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่าข้อเท็จจริงฟังเป็นที่ยุติว่าจำเลยมิได้เป็นผู้กระทำความผิด หรือการกระทำของจำเลยไม่เป็นความผิดได้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๑๓ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๔ พบปัญหาประชาชนที่ตกเป็นผู้เสียหายในคดีอาญาเข้าถึงสิทธิไม่มากนัก เนื่องจากไม่ทราบถึงสิทธิตาม

พระราชบัญญัติดังกล่าว กระทรวงยุติธรรมจึงเห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติเพื่อให้ประชาชนผู้ตกเป็นผู้เสียหายในคดีอาญาเข้าถึงสิทธิตามพระราชบัญญัติได้ง่าย สะดวก รวดเร็ว ทัวถึง และเป็นธรรม

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

โดยที่องค์การสหประชาชาติได้รับรองปฏิญญาว่าด้วยหลักพื้นฐานเกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกยุติธรรมแก่ผู้ได้รับความเสียหายจากอาชญากรรมและการใช้อำนาจโดยมิชอบ ค.ศ. ๑๙๘๕ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช ๒๕๔๐ ได้บัญญัติรับรองสิทธิของเหยื่ออาชญากรรมในการได้รับความช่วยเหลือจากรัฐของบุคคลซึ่งได้รับความเสียหายเนื่องจากการกระทำความผิดอาญาของผู้อื่น โดยตนมิได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดนั้น และไม่มีโอกาสได้รับการบรรเทาความเสียหายโดยทางอื่น จึงได้มีการตราพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๔ ขึ้น เนื่องจากพระราชบัญญัตินี้ได้มีผลบังคับใช้มาเป็นเวลาพอสมควร แต่ประชาชนที่ตกเป็นผู้เสียหายในคดีอาญายังคงใช้สิทธิขอรับค่าตอบแทนไม่มากเท่าที่ควร เพราะไม่ทราบถึงสิทธิตามพระราชบัญญัติดังกล่าว กระทรวงยุติธรรมจึงมีนโยบายดำเนินงานเชิงรุกมากยิ่งขึ้น โดยประสานความร่วมมือกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติเพื่อให้พนักงานสอบสวนประจำสถานีตำรวจทั่วประเทศแจ้งสิทธิให้ผู้เสียหายในคดีอาญา ทราบว่ามีสิทธิตามพระราชบัญญัตินี้ ทำให้สถิติการยื่นคำขอรับค่าตอบแทนของผู้เสียหายในคดีอาญามีจำนวนเพิ่มมากขึ้น กล่าวได้ว่าการดำเนินการดังกล่าวได้ประสบผลสำเร็จในระดับหนึ่ง แต่เพื่อให้สิทธิในการได้รับการเยียวยาจากรัฐ ซึ่งเป็นหลักการพื้นฐานเกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกยุติธรรมแก่ผู้ได้รับความเสียหายจากการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม สามารถเข้าถึงสิทธิตามพระราชบัญญัติดังกล่าวได้ง่าย สะดวก รวดเร็ว ทัวถึง และเป็นธรรม และสนับสนุนให้การช่วยเหลือเยียวยาประชาชนได้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ ลดความเหลื่อมล้ำ จึงจำเป็นต้องกำหนดให้เป็นหน้าที่ของพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาที่จะต้องแจ้งให้ผู้เสียหายหรือทายาทซึ่งได้รับความเสียหายทราบถึงสิทธิตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๔

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

เห็นควรนำเสนอคณะรัฐมนตรีโดยด่วน เนื่องจากเป็นร่างกฎหมายที่จะแก้ไขปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อประชาชน และจะเป็นการลดความเหลื่อมล้ำในสังคมตามยุทธศาสตร์ประเทศ และนโยบายคณะรัฐมนตรี ที่ได้แถลงต่อสภานิติบัญญัติ เมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๗ ข้อ ๑๐ ข้อ ๑๑ และข้อ ๑๑.๕

๔. สารสำคัญ ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

ร่างพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา (ฉบับที่...) พ.ศ. มีสาระสำคัญในการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๔ โดยการกำหนดให้เป็นหน้าที่ของพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาที่จะต้องแจ้งให้ผู้เสียหายหรือทายาทซึ่งได้รับความเสียหายทราบถึงสิทธิตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๔ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๒ วรรคสอง) เนื่องจากประชาชนที่ตกเป็นผู้เสียหายในคดีอาญาจะต้องดำเนินการแจ้งความร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน จึงเห็นควรให้พนักงานสอบสวนซึ่งเป็นผู้ทำหน้าที่ในการสอบสวนคดีอาญาต่างๆของผู้เสียหายรวมถึงกระทรวงยุติธรรมได้มีประกาศแต่งตั้งให้เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้แล้วเป็นผู้แจ้งสิทธิแก่ผู้เสียหายหรือทายาทซึ่งได้รับความเสียหายได้ทราบ

๕. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงยุติธรรมจึงขอเสนอร่างพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทน
และค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา (ฉบับที่..) พ.ศ. เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป
จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

พลเอก

พ. ภูมิพล

(ไพบูลย์ คุ่มฉายา)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๒๘๔๓ โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๙๖๖๗